

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 481/2021
21.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Јасмине Стаменковић, председника већа, др Илије Зиндовића, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић и Бранка Станића чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Видаковић, адвокат у ..., против туженог Оператор дистрибутивног система ЕПС дистрибуција ДОО Београд, Огранак Електродистрибуција Панчево, чији је пуномоћник Милутин Радоичић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4006/18 од 05.11.2020. године, у седници већа од 21.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог.

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4006/18 од 05.11.2020. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 140/18 од 13.09.2018. године и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ... да се обавезе тужени Оператор дистрибутивног система ЕПС дистрибуција ДОО Београд, Огранак Електродистрибуција Панчево да му исплати по основу разлике између исплаћеног и припадајућег увећања зараде за рад у сменама за период од 21.08.2011. до 29.07.2014. године следеће износе

-за август 2011. године износ од 4.090,28 динара са законском затезном каматом од 15.09.2011. године до исплате,

-за септембар 2011. године износ од 7.779,45 динара са законском затезном каматом од 15.10.2011. године до исплате,

-за октобар 2011. године износ од 7.558,87 динара са законском затезном каматом од 15.11.2011. године до исплате,

-за новембар 2011. године износ од 1.439,69 динара са законском затезном каматом од 15.12.2011. године до исплате,

-за децембар 2011. године износ од 7.918,31 динара са законском затезном каматом од 15.01.2012. године до исплате,

-за јануар 2012. године износ од 7.918,31 динара са законском затезном каматом од 15.02.2012. године до исплате,

-за фебруар 2012. године износ од 7.558,39 динара са законском затезном каматом од 15.03.2012. године до исплате,

-за март 2012. године износ од 7.918,31 динара са законском затезном каматом од 15.04.2012. године до исплате,

-за април 2012. године износ од 6.414,07 динара са законском затезном каматом од 15.05.2012. године до исплате,
-за мај 2012. године износ од 2.263,79 динара са законском затезном каматом од 15.06.2012. године до исплате,
-за јун 2012. године износ од 7.929,17 динара са законском затезном каматом од 15.07.2012. године до исплате,
-за јул 2012. године износ од 8.257,59 динара са законском затезном каматом од 15.08.2012. године до исплате,
-за август 2012. године износ од 8.632,94 динара са законском затезном каматом од 15.09.2012. године до исплате,
-за септембар 2012. године износ од 7.506,90 динара са законском затезном каматом од 15.10.2012. године до исплате,
-за октобар 2012. године износ од 1.893,42 динара са законском затезном каматом од 15.11.2012. године до исплате,
-за новембар 2012. године износ од 7.573,68 динара са законском затезном каматом од 15.12.2012. године до исплате,
-за децембар 2012. године износ од 7.999,70 динара са законском затезном каматом од 15.02.2013. године до исплате,
-за јануар 2013. године износ од 8.331,04 динара са законском затезном каматом од 15.03.2013. године до исплате,
-за фебруар 2013. године износ од 7.573,68 динара са законском затезном каматом од 15.03.2012. године до исплате,
-за март 2013. године износ од 8.078,76 динара са законском затезном каматом од 15.05.2013. године до исплате,
-за април 2013. године износ од 8.819,72 динара са законском затезном каматом од 15.06.2013. године до исплате,
-за мај 2013. године износ од 9.235,25 динара са законском затезном каматом од 15.07.2013. године до исплате,
-за јун 2013. године износ од 1.206,57 динара са законском затезном каматом од 15.08.2013. године до исплате,
-за јул 2013. године износ од 9.265,02 динара са законском затезном каматом од 15.09.2013. године до исплате,
-за август 2013. године износ од 8.876,69 динара са законском затезном каматом од 15.10.2013. године до исплате,
-за септембар 2013. године износ од 8.487,03 динара са законском затезном каматом од 15.11.2013. године до исплате,
-за октобар 2013. године износ од 1.627,21 динара са законском затезном каматом од 15.12.2013. године до исплате,
-за новембар 2013. године износ од 8.149,21 динара са законском затезном каматом од 15.01.2014. године до исплате,
-за децембар 2013. године износ од 8.978,62 динара са законском затезном каматом од 15.02.2014. године до исплате,
-за јануар 2014. године износ од 8.819,95 динара са законском затезном каматом од 15.03.2014. године до исплате,
-за фебруар 2014. године износ од 7.681,79 динара са законском затезном каматом од 15.04.2014. године до исплате,
-за март 2014. године износ од 8.570,50 динара са законском затезном каматом од 15.05.2014. године до исплате,
-за април 2014. године износ од 1.640,65 динара са законском затезном каматом од 15.07.2014. године до исплате,

-за мај 2014. године износ од 9.023,59 динара са законском затезном каматом од 15.08.2014. године до исплате,
-за јун 2014. године износ од 8.613,43 динара са законском затезном каматом од 15.08.2014. године до исплате,
-за јул 2014. године износ од 4.921,96 динара са законском затезном каматом од 15.08.2014. године до исплате,
као и трошкове парничног поступка од 174.042,14 динара са законском затезном каматом од 13.09.2018. године до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име укупних трошкова парничног поступка плати износ од 121.571,00 динара у року од 15 дана по пријему преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 140/18 од 13.09.2018. године обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име сменског рада у периоду од 21.08.2011. године до 29.07.2014. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом како је наведено у изреци и на име накнаде трошкова поступка износ од 174.042,14 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4006/18 од 05.11.2020. године преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка од пресуђења до извршности пресуде, а жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у преосталом делу и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 15.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Испитујући испуњеност услова за одлучивање о ревизији у складу са одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд налази да је ревизија туженог дозвољена, јер нижестепене одлуке нису у сагласности са судском праксом овог суда установљеној у идентичној чињенично – правној ситуацији.

Предмет тражене правне заштите јесте накнада штете на име мање исплаћене зараде због неправилног вредновања сменског рада.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац запослен код туженог на неодређено време као самостални електричар и ради у три смене. Тужени му за обављени рад за утужени период није исплатио увећану зараду у висини од најмање 26% од основице. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је тужилац за спорни период обављао послове радећи у смени, а да је тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу, основну зараду одређивао по основу основног коефицијента, на који се за послове који се обављају у сменском раду додаје увећање од 8%, па је вештак обрачунао разлику између зараде за сменски

рад обрачунате и исплаћене од стране туженог и зараде која би била исплаћена да је увећања вршено за 26% од основице.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 104. став 1, члана 106, 107. и 108. Закона о раду, усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу на име мање исплаћене зараде за спорни период исплати износе ближе наведене у изреци ове пресуде, јер је према образложењу првостепеног суда тужени пропустио да накнаду за сменски рад исплати у складу са законом утврђеним увећањем основице од 26%.

Другостепени суд прихвата правно становиште првостепеног суда и налази да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд правилно применио материјално право када је усвојио тужбене захтеве.

Нижестепене одлуке нису правилне. Основано тужени у ревизији истиче да материјално право није правилно примењено, те да је изнето правно становиште нижестепених судова у супротности са правним становиштем које је Врховни касациони суд заузео поводом истоврсних спорова.

Неправилна примена материјалног права састоји се у погрешном тумачењу одредбе члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 32/13) којим је прописано да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде у висини од најмање 26% од основице. Основицу у смислу става 4. овог члана, која служи за обрачун увећане зараде чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом или уговором о раду. Из утврђених чињеница произлази да је тужени на основу Колективног уговора који је био на снази у утуженом периоду и Методологије за вредновање послова од 03.12.2013. године, примењивао коефицијент за послове који се обављају искључиво у сменском раду уз увећање од 8%. Наведено значи да је тужени својим актима предвидео вредновање сменског рада у коефицијенту, по ком је тужиоцу исплаћивана зарада у спорном периоду, одакле произилази да је у основној заради садржана вредност кроз коју се исказује и накнада за рад у смени. Супротно закључку нижестепених судова, тужени нема обавезу да по основу сменског рада исплати тужиоцу увећане зараде до 26% од основице, јер је сменски рад општим актом вреднован као елемент за утврђивање основне зараде. Цитирана одредба члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду примењује се само у ситуацији када сменски рад није вреднован као елемент за утврђивање основне зараде, до ког закључка се долази језичким тумачењем цитиране одредбе.

Наведено правно становиште заузео је Врховни касациони суд и у другим одлукама којима је одлучивано о правима запослених код туженог поводом сменског рада и висине тако утврђених накнада, због чега је о ревизији туженог било неопходно одлучивати као изузетно дозвољеној.

Имајући у виду све напред наведено, Врховни касациони суд је применом члана 404. Закона о парничном поступку дозволио ревизију туженог и преиначио нижестепене одлуке тако што је одбио тужбени захтев имајући у виду да је у складу са цитираним одредбама члана 108. Закона о раду, тужилац нема право на додатно увећање зараде по основу сменског рада.

Имајући у виду да су нижестепене пресуде преиначене, Врховни касациони суд је на основу члана 154, 163. и 165. став 2. Закона о парничном поступку обавезао тужиоца да накнади туженом трошкове поступка и то: на име одговора на тужбу, износ од 6.000,00 динара, на име таксе на жалбу 14.771,00 динар, на име стручног састава ревизије 14.400,00 динара, на име таксе за ревизију 28.800,00 динара, на име таксе за одлуку по ревизији 43.200,00 динара, укупно 121.571,00 динар, а све по АТ и ТТ.

**Председник већа - судија
Јасмина Стаменковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**